

[Lykketoft]

konstruktive strategi, som VS har anlagt, og sagt: det her er et fremskridt, det stemmer vi for. Men da SF valgte at sende hr. Thoft herop som ordfører, var det klart, at det blev en anden tone. Det beklager jeg i og for sig, for sandheden er jo, at socialistisk folkeparti er mindst lige så enigt i det, der foretages her, som VS er, men hr. Thoft har åbenbart et profilproblem, som han afreagerer på os. O.k., det har vi været forberedt på, men jeg vil godt gøre opmærksom på, når hr. Thoft snakker så meget om de administrative problemer, at jeg tror, et system som det, hr. Thoft gjorde sig til talsmand for med beskattning af alle kursgevinster hos alle mennesker, ligegyldigt hvor små poster der var tale om, vil være noget mere administrationskrævende. Og så vil jeg i øvrigt henvise til, at i SFs eget beslutningsforslag om en skattereform er man lidt inde på samme tankegang og peger faktisk i nogle formuleringer på, at egentlig skulle man måske beskatte det hele, men det skal man nok alligevel ikke, for det er nok for upraktisk. Det står der i SFs eget forslag, og det har hr. Thoft vel læst.

Socialdemokratiet stemte imod selskabsskatteforhøjelsen, sagde hr. Thoft. Nej, det gjorde socialdemokratiet ikke. Det er forkert, hr. Thoft. Socialdemokratiet har hele tiden foreslået og været tilhænger af en selskabsskatteforhøjelse. Vi undlod i foråret at stemme til forhøjelsen, fordi provenuet indtil 1. januar 1987 skulle anvendes til, synes vi, en underlødige udgift, nemlig arbejdsgivertilskuddene, men vi er selvfølgelig 110 pct. for selskabsskatteforhøjelsen som del af skatteforliget. Vi har selv foreslået det, vi har foreslået det mange gange, det ved hr. Thoft, og derfor er det selvfølgelig en lidt latterlig argumentation, der fremsættes her.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Nu skal jeg ikke forlænge debatten yderligere, men jeg vil gerne sige, at det er sædvanligt – og det har også været sædvane, mens hr. Lykketoft har været i opposition – at når vi gennemgår lovforslag, rejser vi de indvendinger og betænkeligheder, vi har ved dem, og jeg har rejst en lang række indvendinger og betænkeligheder, som jeg har ved det forslag, som foreligger her. Jeg gjorde også udtrykkeligt opmærksom på – det kan

hr. Lykketoft se i de grønne hæfter, når de kommer – at der da set med SF-øjne var taget skridt i den rigtige retning, men der var altså også nogle ladeporte, som stod åbne, og der var også et par nye, som blev lukket op.

Jeg mener, det er fair, at vi kritiserer det i denne runde. Det, der er hr. Lykketofts problem, er selvfølgelig, at han pludselig befinder sig næsten på ministerbænken, og det er jo ikke så rart i denne regering, men det er urimeligt, synes jeg, når hr. Lykketoft afreagerer sine ambitioner på undertegnede.

Vi fik bekræftet af hr. Lykketoft, da han var heroppe, at socialdemokratiet undlod at stemme for den forhøjelse af aktieselskabsskatten, som hr. Lykketoft i sit indlæg vigtede sig af.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Med hensyn til hr. Lykketofts og hr. Thofts ordvekslinger angående grunden til, at hr. Thoft angriber det resultat, vi er nået til, synes jeg godt, man kan have lov til at antage, at grunden er, at det ikke er indgribende nok; hvorfor skulle det dog ikke være tilfældet? Det synes jeg ikke man har lov til at forkaste. Jeg vil nøjes med at glæde mig over og endnu en gang anbefale indgrebet, fordi det tager fat på det meget væsentlige problem, at vi skal have skat af de hidtil skattefrie kursgevinster. Det synes jeg er godt, og jeg tror også, det til sin tid vil blive den helt overvejende opfattelse i befolkningen, at det er en god lov, vi kommer med her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 18:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 1 vedrørende dispositioner med hensyn til statens aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S tilbage fra finansudvalget.

Af Camre (S) m.fl.
(Fremsat 8/10 85).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Regeringen afviser det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, og det er der sikkert ikke noget overraskende i. Havde vi ikke gjort det, havde jeg naturligvis ikke fremsendt det pågældende aktstykke til finansudvalget. Men sagen har et sådant perspektiv, at jeg gerne vil benytte lejligheden til at komme med i alt fald tre bemærkninger om selve sagen.

Den første er, at det i sin tid har været overordentlig nyttigt, at staten gik ind i selve kryolitbrydningen i Grønland. Det var en stor og vanskelig opgave at løse, en opgave, som klart skulle have offentlig deltagelse. Nu er sagen imidlertid den, at der ikke er mere kryolit, at selve brydningen af kryolit er ophørt, og derfor er det logisk og naturligt, at staten trækker sig ud af denne opgave.

Min anden kommentar går på det rent økonomiske. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi faktisk i Danmark har brug for nogle penge, at vi har en stor udlandsgæld, og derfor er det naturligt, at staten forsøger at få en indtægt til at betale noget af denne udlandsgæld med.

Man kunne også sige, at når socialdemokratiet fremsætter dette beslutningsforslag, ligger der måske nogle ideologiske holdninger bag. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, det kan ordføreren jo sige noget om senere, men hvis det er sådan, at man mener, at staten skal involvere sig aktivt i erhvervslivets drift, så er det altså ikke regeringens holdning. Vi har meget tillid til, at der i Danmark er et dynamisk og et dygtigt erhvervsliv, og vi ved, at Kryolitselskabet, selve koncernen, har været drevet effektivt og dygtigt i mange år, og at det helt bestemt vil fortsætte. Det er en god og en ekspansiv virksomhed, og vi har

masser af tillid til, at det private erhvervsliv kan klare den slags opgaver.

Må jeg så komme med en særlig kommentar til det sidste, der står i beslutningsforslaget, om relationen til Grønland. Jeg vil godt prøve at sige det, jeg gør nu, så upolemisk og indtrængende, som det overhovedet er mig muligt. Det er klart, at Grønland gerne ville have en større del af nettoprovenuet. Der er stor forskel på, at man gerne vil have 400 mill. kr. eller 450 mill. kr., og at vi i vort aktstykke til finansudvalget skriver, at der skal bruges 50 mill. kr. til Grønlandsformål. Det er ikke dér, det indtrængende ligger. Det indtrængende ligger i, at jeg vil bede alle, uanset hvilken holdning de har, om ikke at genoptage den forældede form for argumentation, som varede fra 1721 og til den 4. august 1948 klokken 3 om eftermiddagen. Dansk Grønlandspolitik i moderne tid blev startet af daværende statsminister Hans Hedtoft i en stor, spændende, perspektivrig tale, der blev holdt i Godthåb, Nuuk, denne 4. august 1948 kl. 15.00, og da lovede Hedtoft, at fra nu af ville vi aldrig igen diskutere forholdet mellem indtægter og udgifter i Grønlandsspørgsmål. Det havde man gjort, fra Hans Egede kom derop i 1721 og til 1948. I al den tid havde man sagt, at Grønland skulle ikke give overskud, men det måtte heller ikke give underskud.

Der har stået mennesker på denne talerstol, der havde Grønland som deres ansvarsområde, og som med bekymring har talt om, at i år havde kryolitten ikke givet så meget i indtægt, så nu var det muligt, at de danske skatteborgere ikke længere ville betale til Grønland. Derfor kan man mene hvad som helst om, hvor mange penge Grønland skal have i denne sammenhæng, men gør Grønland den tjeneste ikke at bruge den argumentation, at fordi kryolitten oprindelig var et grønlandsk initiativ, skal vi nu sætte en eller anden relation mellem indtægter og udgifter i Grønlandsrammen. Vi bruger hvert år godt og vel 2 mia kr. – i øjeblikket er det oppe på 2,6 mia kr. Det, vi taler om har været udbyttet til Grønland af kryolitten, og som der fuldt ud er kompenseret for, er en 15-16 mill. kr. om året.

Jeg ville naturligvis være en ejendommelig Grønlandsminister, hvis jeg ikke afsluttede med at sige, at vi i vores ministerium også synes, vi har en stram ramme, og at vi derfor

[Ministeren for Grønland]

vil være glade for det lille løft, som de 50 mill. kr., afsat til grønlandsrelevante formål, vil give rammen. Men den argumentation, at vi på en eller anden måde skal se, hvad Danmark tjener i Grønland i forhold til, hvad Danmark bruger til Grønland, blev heldigvis afskaffet af Hans Hedtoft den 4. august 1948. Lad os ikke genoptage den!

(Kort bemærkning)

Jes Lunde (SF):

Jeg synes vi lige fra starten skal have et enkelt spørgsmål ryddet af vejen. Grønlandsministeren sagde, at han ville bruge provenuet af dette aktiesalg til at betale en del af landets udlandsgæld med. Jeg synes, vi skal have sagt her med det samme, at det kan man ikke, man kan ikke bruge salget af obligationer eller aktier her i Danmark, som betales af pensionselskaber – eller hvem det nu er – i danske kroner, til at betale en udlandsgæld med. Udlandsgæld skal betales i udenlandsk valuta og kan kun betales ved en øget eksport fra Danmarks side og ikke ved, at vi sælger aktier til andre private investorer i Danmark.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Den lille spidsfindighed er der nok ikke grund til at bruge mange kræfter på. Naturligvis er det væsentligt for den danske stat at få indtægter til at betale sin udlandsgæld med, selv om det ikke er de samme kroner, det drejer sig om. Det er naturligvis vigtigt for det danske statsbudget.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg vil starte med at sige til Grønlandsministeren, at socialdemokratiet er enig i, at når der ikke er mere kryolit i Grønland, bør selskabets fremtid vurderes. Men jeg vil gerne sætte et kæmpe spørgsmålstegn ved, om der ikke er mere kryolit i Grønland eller et andet råstof omkring Ivigtut. Men lad det ligge. Det var også socialdemokratiet, der lod foretage en vurdering, og denne vurdering resulterede i, at der blev opstillet 4 modeller, som ministeren kunne vælge mellem, da han tiltrådte sit høje embede. Efter socialdemokratiets opfattelse har Grønlandsministeren valgt den næstdårligste af de 4 modeller, nemlig at staten skal sælge sine aktier og træde ud af selskabet.

Og hvilken grund er der så til, at ministeren for Grønland i en sen natte-tid mellem den 6. og 7. december 1983 tilbød de radikale at sælge statens aktier i Kryolitselskabet, et af de selskaber, som staten er medejer af, og som giver et af de største overskud. Er det sådan, at ministeren kun ønsker kortsigtede løsninger og ikke ønsker, at staten skal beskæftige sig med overskudsforretninger, men kun interesserer sig for dem, der ikke giver overskud? Er det virkelig sådan, at Danmark er blevet så fattigt, at vi skal sælge ud af vores formue til fordel for et enkelt års sminkning af finansloven?

Og hvorfor har ministeren nu valgt denne dårlige løsning? Har det været et krav fra de private aktionærs side? Har de udtrykt ønske om, at staten skal udtræde af selskabet? Har de private aktionærer givet udtryk for, at staten er eller har været en dårlig samarbejdspartner? Har statens repræsentanter i bestyrelsen lagt hindringer i vejen for selskabets ekspansion på nogen som helst måde, og har dette engagement været en dårlig forretning for staten? Kan man være sikker på, at det ikke bliver udenlandske investorer eller konkurrenter, der nu opkøber statens aktier, og at virksomhederne dermed eventuelt kan blive udenlandsk ejet med hvad deraf følger? Kan vi forvente, at de nye aktieejere – hvem det så end bliver – vil føre den samme forretningspolitik med et moderat udbytte, så en væsentlig del af overskuddet stadig bliver investeret til gavn for beskæftigelse og eksport? Er det i det hele taget blevet dokumenteret, at det er en god forretning for staten at sælge aktierne? Eller spurgt på en anden måde: er der overhovedet nogen grund til at sælge statens aktier?

Svaret er som bekendt nej. Der er ikke én eneste god grund.

Samarbejdet er et eksempel til efterfølgelse på, hvordan det kan gøres, når offentlig og privat kapital arbejder sammen. Hvis dette samarbejde fortsætter – hvad vi i socialdemokratiet meget håber – håber vi også på, at det er sikkert, at der så er garanti for en fortsættelse af investeringspolitikken, som kan medvirke til at bevare danske virksomheder på danske hænder og ikke mindst skabe tryk-kraft i ansættelsen for de i alt 1.700 medarbejdere.

Alle partier taler jo i øjeblikket om en spredning af ejendomsretten. Man kan vel

[Søren B. Jørgensen]

dårlig forestille sig en model, hvor ejendomsretten kan blive mere spredt. Det er det stik modsatte, ministeren for Grønland nu vil praktisere, nemlig at ejendomsretten bliver samlet på ganske få hænder. Ministeren for Grønland udgør jo ikke hele staten, men i dette tilfælde er staten hele familien Danmark, og det vil betyde, at vi alle i fællesskab er medejere af Kryolitselskabet Øresund. Ministeren for Grønland er aktionær på familien Danmarks vegne, og som sådan skal han administrere vores fælles ejendomsret. Ministeren fratager nu hvert enkelt medlem af familien Danmark deres lille andel. Jeg er klar over, at den ikke er stor, men den er der. Og så siger ministeren: nu kan kapitalstærke personer her i Danmark købe dette fælles eje, vel at mærke dem, der betyder mest, med al den usikkerhed for virksomhedens fremtid og ikke mindst for de ansatte, det medfører.

B.l.a. af de grunde, jeg her har nævnt, har vi fremsat dette beslutningsforslag. Jeg håber, at vi kan få et flertal for, at aktstykket nr. 1 bliver trukket tilbage, og at der så kan optages forhandling om, hvordan statens deltagelse i dette selskab fremover skal være.

Formanden:

Jeg skal undtagelsesvis fravige rækkefølgen af ordførere og give ordet til hr. Ove Jensen.

Ove Jensen (FP):

Tak for det, hr. formand. Jeg skal gøre det meget kort.

Fremskridtspartiet kan ikke støtte forslaget til folketingsbeslutning. Vi er enige med regeringen i, at staten skal sælge disse aktier, men vi vil have hele provenuet i statskassen.

Collet (KF):

Det er svært for det konservative folkeparti at forstå den voldsomme modvilje, der er i socialdemokratiet mod, at vi foretager denne ganske fortrinlige og fornuftige disposition, som det jo er at afhænde statens aktiepost i Kryolitselskabet Øresund.

Jeg synes, der er grund til at fæste sig ved, at i stiftelsesoverenskomsten for selskabet er der meget, der tyder på, at der alligevel ville være blevet ændret ved selskabets forhold i

år 1990, så vi var jo nok nødt til at skride til dette før eller senere.

En ting, som man også kan hæfte sig ved, er, at Kryolitselskabet har udviklet sig til lidt af en blandet landhandel med køb og salg af mange forskellige ting: bordsalt, marcipanbrød, småkager, maskiner, der bager boller, og andre maskiner, der sprøjter svinestalde rene, og meget andet.

Der har, synes jeg, været god forståelse for hos socialdemokratiet og partierne til højre herfor, at staten ikke skulle blande sig i eller i hvert fald have medejendomsret til industrivirksomheder som sådanne, og jeg tror, vi her i Danmark har sparet mange penge ved sammenlignet med nogle af vores nabolande, at vi har haft denne forståelse, og den synes jeg egentlig vi skulle blive ved med at have.

Når socialdemokratiet nu går så voldsomt imod, at vi foretager denne ganske fornuftige disposition, ved jeg ikke, om det er, fordi man skal være Rasmus Modsat, eller fordi man har ideologiske problemer med det, når det kommer til stykket.

Hvis vi skal se på det mere praktiske, er der jo det, at staten har en chance for at få en lille milliard ind, hvorved statsgælden helt uomtvisteligt falder med 1 milliard, og vi er da alle sammen enige om, at statsgælden i øjeblikket er alt for stor, så ud fra det synspunkt må vi da sige, at det er en god forretning, og hvis vi skal se på de mere afledede virkninger på længere sigt, vil det da også være en god forretning for staten. De beregninger, vi har fået fra finansministeriet, viser, at inden for i hvert fald den nærmeste længere årrække vil staten tjene på det; staten vil simpelt hen få flere penge ind i skat.

En ting, som vi heller ikke skal overse, er, at aktstykket vil medføre, at vi øger opsparingen i landet. Der bliver jo hentet omkring en lille milliard kroner ud af likviditeten i samfundet, og vi kan vel nok sige, at det kan få en vis – jeg erkender mindre – indvirkning på betalingsbalancen.

I det store og hele er det mig derfor helt umuligt at forstå, at socialdemokratiet tager så voldsomt på vej i en sag, som i bund og grund er vældig fornuftig.

Povl Brøndsted (V):

Man må jo sige, at Kryolitselskabet Øresund A/S har gjort det dygtigt og godt. Det

[Povl Brøndsted]

må altid være rigtigt, at man, når en virksomhed er velfungerende og har gode udbytter, ser på, hvordan fremtiden er med de ting, man arbejder med, og også erkender, når der er nye opgaver, der skal tages op for på den måde at sikre aktiviteten på andre områder.

Vi må i dette tilfælde sige, at det var naturligt, at staten var med i første omgang, men når opgaven er løst, er det ikke særlig naturligt, at vi har penge i marcipanbrød og staldrensere. Det må være helt rimeligt og naturligt, at Grønlandsministeren beder om lov til at sælge disse aktier. Det er praktisk, og det er naturligt at gøre det.

Der er imidlertid også noget ideologisk i det, men når det ikke er en opgave, som specielt må betegnes som en statsopgave, må vi selvfølgelig trække statens aktiver ud. At pengene så kan gøre gavn ved at mindske underskuddet i den danske statskasse er trods alt småting, og jeg synes ikke, at den side af sagen betyder noget, men der skal simpelt hen renses ud dér, hvor der ikke er naturlige opgaver for staten.

Så undrede jeg mig lidt over den formulering, hr. Søren B. Jørgensen kom med. Jeg finder det meget interessant, at han siger, at ØD eller OD er det samme som statsseje, og at vi alle sammen kan føle os som medejere, når der er statspenge i foretagendet. Jeg må ærligt indrømme, at jeg har aldrig sådan følt mig som medejer af Kryolitselskabet Øresund A/S, og hvis det er den form for over-skudsdeling eller ØD, vi skal tale om, tror jeg, vi er med til at forskrække omkring den tankegang fremfor at styrke den. Det er ikke sådan, at man føler medejendomsskab i det, der er statsfinansieret, så den sammenligning synes jeg var meget interessant. Det siger jo også noget om, at når man vil lave en ØD-ordning med centrale fonds, er det sådan ad en bagdør, og at det faktisk lige så godt kunne være nogle statsdrevne virksomheder.

Jeg vil meget gerne støtte ministerens ønske om, at dette beslutningsforslag forkastes, så vi kan få solgt de pågældende aktier på en fornuftig og god måde, som det er foreslået i aktstykket. Venstre støtter salget.

Jes Lunde (SF):

Jeg tror, at vi allerede i første lille runde fik gjort klart, at Grønlandsministeren ikke

kan betale dele af udlandsgælden med disse penge. Lad os derfor nu kigge på, om de kan benyttes til at nedbringe statens indenlandske gæld med; også det vil jeg nemlig betvivle.

Det er da rigtigt, at man kan få et salgsprovenu her, og at man kan bruge det til at udstede færre statsobligationer, men man kan nu engang ikke forbedre sin egen nettogældssituation ved at sælge ud af sine aktiver, og det er jo det, staten gør. Staten sælger et aktiv og bruger pengene til at optage mindre i lån, men hvis vi kigger på, hvordan statens nettogæld ser ud, kan der ikke være nogen fordel i det ud over en rent bogholderimæssig. Det er jo sådan, at aktierne i dette selskab er opført til en stærk underkurs i øjeblikket på statsregnskabet, og derfor er det klart, at den nuværende regering kan score en bogholderimæssig gevinst ved at foretage dette salg, mens den sidder. Der kan altså scores en meget kortsigtet kapitalgevinst.

Når vi kommer til vurderingen af, om det lidt mere langsigtet kan betale sig, har vi jo fået et regnestykke fra Grønlandsministeriet oversendt til finansudvalget. Jeg synes ikke, det er et særlig oplysende regnestykke. Det fortæller noget om udbyttebetaling, om udbytteskat, og hvad staten alternativt kunne spare i rente ved at optage mindre statsgæld, men der er forståeligt nok ikke nogen betragtninger om den fremtidige kursudvikling på disse aktier. Der er lavet et regnestykke, som viser, at det kan svare sig, hvis aktierne i Øresundsselskabet ikke stiger mere overhovedet, at sælge dem. Det regnestykke tror jeg man kan foretage for en hvilken som helst virksomhed her i landet, men det er også klart for os alle, at kurserne bliver ved med at stige. Det gør de for stort set alle selskaber i øjeblikket, og derfor er regnestykket fra Grønlandsministeriets side fuldstændig uinteressant.

Regnestykket vil jo i givet fald også bygge på den forudsætning, at de private investorer, som køber disse aktier, har tænkt sig at affinde sig med et afkast på omkring 2-3 pct. af deres investering, og det ved vi også selvfølgelig ikke er tilfældet. De regner med en kursgevinst gradvis på disse aktier, og det er også fuldt forståeligt, for den vil selvfølgelig også komme.

Der er altså ikke noget, som kan sandsynliggøre, at det vil være en økonomisk fordel for staten at afhænde disse aktier. Tilbage er

[Jes Lunde]

der derfor den mere ideologisk prægede diskussion. Jeg tror, det er det ideologiske, som har været hovedsagen for regeringen. Man vil privatisere, og jeg vil derfor benytte lejligheden, nu hvor hr. Povl Brøndsted har talt om stateje, til at præcisere, at det da heller ikke er SFs hensigt, at al produktion her i landet skal være statejet – langtfra. Det, vi arbejder henimod, er et arbejderselvstyre, hvor de arbejdere, der er på den enkelte virksomhed, overtager forvaltningen af virksomheden og driver den selv; det skal ikke være et statsbureaukrati herindefra, der skal dirigere rundt med dem.

Men når det er sagt, kan vi ikke medvirke til, at man nu afhænder statsengagementet her og lader disse aktier gå over på private hænder. Vi synes, der kan være fornuft i, at staten på nogle områder engagerer sig i en produktion, fordi det giver staten mulighed for at få indsigt i de måder, man producerer på, en indsigt, der kan være meget nyttig for staten at have. Jeg tror, der er en bred erkendelse af dette i folketinget på en lang række områder.

Vi har for nylig i finansudvalget fået en liste over, hvilke aktieselskaber staten fortsat har aktier i, og det gælder jo dér, at man fra ministerierne jævnt hen bruger den argumentation, at her vil det være godt at være med, for det giver staten en væsentlig kilde til information om, hvad der sker på dette område. Også inden for den generelle produktion synes vi det kan være et godt formål at holde lidt øje med, hvordan tingene foregår, så vi kan ikke medvirke til salget af disse aktier, og vi kan derfor støtte det socialdemokratiske beslutningsforslag.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Da mit partis ordfører på området, hr. Niels Helveg Petersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne udtale følgende:

Det radikale venstre afviser forslaget om at trække aktstykket tilbage. For det første er salget af aktier led i en finanslovsaftale. For det andet er det fornuftigt at sælge, dels fordi en afhændelse af aktieandelen skønnes at være en umiddelbar økonomisk fordel for staten, dels fordi grundlaget for Kryolitelskabets virksomhed, nemlig selve kryolitvirksomheden, påregnes at ophøre inden for et par år. Det grundlag, der herefter er for Kry-

olitselskabet, er en række andre virksomheder, heriblandt den omdiskuterede småkagevirksomhed.

Disse andre virksomheder har en produktion, der er af en ganske anden karakter end den produktion af ydelser, man i det danske samfund mener det offentlige skal tage sig af. Jeg har i hvert fald svært ved at se det samfundsmæssige hensyn såsom fordeling af ydelser ud til tyndtbefolkede egne, der skulle begrunde, at staten skulle gå ind i produktion af salt, højtryksrensere eller småkager. Hvis virksomheden skal forblive slagkraftig, bør der finde salg af aktier sted.

Endelig skal tilføjes, at medarbejderrepræsentanterne i bestyrelsen ikke har stemt imod salg af aktier.

Bente Juncker (CD):

Centrum-demokraterne afviser socialdemokratiets beslutningsforslag. Det vil sige, at vi fuldt ud støtter Grønlandsministerens forslag om at afhænde statens aktieandel i Kryolitelskabet.

Vi har naturligvis intet at indvende imod, at socialdemokratiet ønsker sagen debatteret her i salen, men det ser alligevel ud, som om alle argumenter har været vendt og drejet i de snart to år, sagen har været genstand for offentlig debat. Derfor håber vi nu, at sagen kan finde en hurtig afslutning.

For centrum-demokraterne er der to væsentlige argumenter. Staten mangler penge. Det er vist klart for alle her i salen og for alle danskere. Den indtægt, som aktiesalget vil give, vil på en eller anden måde kunne nedbringe Danmarks alt for store gæld til udlandet. Uanset mere eller mindre spidsfindige regnestykker er det for centrum-demokraterne indlysende, at statskassen vil tjene penge på handelen, penge, som der er god brug for.

Vort andet hovedsynspunkt er, at det ikke er en indlysende statsopgave at drive erhvervsvirksomheder med småkager, marcipan, højtryksrensere og elektronik. Heri ligger ikke nogen speciel ideologisk holdning, men blot en konstatering af, at staten har rimeligt mange opgaver, og at Danmark har et driftigt og dygtigt erhvervsliv, som udmærket kan klare den slags opgaver. I øvrigt vil vi naturligvis ønske koncernen og dens medarbejdere al mulig held og lykke. Det er en

[Bente Juncker]

spændende koncern med mange udviklingsmuligheder.

Centrum-demokraterne synes, det har været naturligt med en statsdeltagelse, så længe der blev brudt kryolit i Grønland, men den tid er jo forbi nu.

Må jeg til slut sige, at det virker lidt ejendommeligt, måske endda en anelse provokerende, at Grønlands landsstyre mener at skulle tilgodeses økonomisk af, at den danske stat sælger en del af den danske stats ejendom, nemlig Kryolitselskabsaktierne. Argumentet med, at kryolitindtægterne er baggrund for virksomheden, er en kraftig boomerang for Grønland. Det vil være katastrofalt for Grønland, hvis vi skulle begynde at foretage beregninger over Danmarks indtægter og udgifter i forhold til Grønland, som årligt modtager mere end 2 mia kr. fra Danmark.

Alligevel forstår vi naturligvis godt Grønlandsministerens ønske om at få en smule mere råderum i Grønlandsbudgettet, og de 3 områder boliger, sundhedsvæsen og polarforskning kan alle trænge til denne ekstra økonomiske håndsrækning.

Centrum-demokraterne håber, at sagen ikke trækker unødigt i langdrag med fortsat usikkerhed for koncernens ledelse og medarbejdere som resultat.

Albrechtsen (VS):

VS støtter fuldt ud det forslag, som socialdemokratiet her har fremsat. Så vidt jeg kan se, savner regeringens plan om at sælge statens aktier i enhver henseende saglig begrundelse, og det eneste argument, der er tilbage, ligger vel i virkeligheden på det område, som ministeren også var inde på, nemlig det ideologiske. Der er tale om, at man fra regeringens side – hvad der da også er naturligt og forståeligt – ønsker at forfølge det borgerlige og ideologiske mål, som liberalismen grundlæggende bygger på. Der er ikke noget overraskende i, at en borgerlig regering ønsker at fremme borgerlige målsætninger.

Efter min opfattelse er det ikke specielt godt, at staten driver privat erhvervsvirksomhed, men det er da endnu dårligere, at privat aktiekapital driver privat erhvervsvirksomhed. Ingen af de 2 løsninger er gode, men ministeren har valgt den dårligste af dem. Det er klart, at godt bliver det ikke, for de

beskæftigede i virksomhederne selv ejer deres virksomheder. Her vil jeg godt lige sige, at dermed tænker jeg ikke på ØD eller OD eller sådan noget, som der var nogle der var ved at blande ind i debatten. Det var lidt uheldigt. Det, jeg tænker på, er reelt eje af produktionsmidlerne af de ansatte i fællesskab, og det er noget helt andet end ØD. Men nok om det.

Man må sige, at ministeren er ude med et synspunkt, som sikkert er stærkt inspireret af den britiske thatcherisme, den politik, som har ført det britiske samfund ud i en håbløs økonomisk elendighed. Heldigvis har dette skridt ikke en så omfattende rækkevidde, at det i sig selv vil kunne føre landet ud i total elendighed, og det er vel det eneste beroligende, man kan sige om det.

For mig er det også meget væsentligt, at man på Grønland er imod dette forslag om at sælge aktierne. Der er en stærk modvilje, så vidt jeg har forstået det, på Grønland mod dette initiativ, og det er også stærkt inde i billedet med hensyn til VS' synspunkt.

Så er der spørgsmålet om de økonomiske fordele, og her har regeringen forsøgt sig med en forklaring om, at det skulle være til gavn for statens økonomi. Det foreligger der jo intet sikkert om på nuværende tidspunkt, så det vil jeg ikke gå ind i, men jeg vil derimod komme med en kommentar til det synspunkt, at det skulle kunne gavne betalingsbalancen. Det er et mærkeligt synspunkt. Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at ministeren forsøgte at forklare folketinget, hvordan det skulle kunne tænkes, at dette skulle kunne gavne betalingsbalancen. Jeg prøvede selv at spekulere over, hvad ministeren kunne mene med dette besynderlige synspunkt, og kom til det resultat, at ministeren nok måtte have i tankerne, at aktierne skulle afhændes til udenlandske købere. Det er klart, at det ville give en umiddelbar indpumpning af fremmed valuta til Danmark, i det øjeblik aktierne sælges til f.eks. Esso. Men det beklagelige ved arrangementet vil jo være, at Esso så hvert år ville kunne hæve et stort beløb i dansk valuta og føre det ud af landet, og det vil sige, at gevinsten, betragtet over årene – da det jo er et, så vidt jeg har fået oplyst, rimelig sundt selskab – forsvinder. Det er, så vidt jeg kan se, nøjagtig lige så kortsigtet som f.eks. at optage et udlandslån, så jeg vil godt bede ministeren om at forklare, hvad

[Albrechtsen]

der er tanken med det mærkværdige synspunkt.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg skal meddele, at kristeligt folkeparti ikke kan medvirke til det socialdemokratiske beslutningsforslag. Vi er derimod enige i de synspunkter, der ligger i det aktstykke, som Grønlandsministeren har tilstillet finansudvalget vedrørende salg af statens aktier i Kryolitselskabet Øresund A/S.

Hvorfor er vi enige med Grønlandsministeren? Jo, der foreligger jo det historiske, at man på et givet tidspunkt har startet et arrangement på Grønland, hvor det var naturligt, at staten var den drivende kraft. Under de forudsætninger, hvor man begyndte, har man løst en opgave, men den opgave er stort set løst nu, fordi Kryolitselskabets primære aktiviteter i Grønland ophører i løbet af kort tid, et år eller to, eller hvor længe det nu vil vare, og så finder vi det ikke naturligt, at man opretholder en ordning, som har været naturlig og rimelig under bestemte forudsætninger. Når der kommer nye forudsætninger, tager man naturligvis højde for dem. Derfor synes vi, det er rigtigt med dette aktiesalg.

Så har der været fremført forskellige økonomiske betragtninger. Der vil vel altid være en vis usikkerhed ved sådanne beregninger, men jeg synes, det fremgår af de beregninger, som finansministeriet har tilstillet finansudvalget, at det for staten vil være en økonomisk fordel at sælge disse aktier nu. Jeg mener, man kan gøre det, uden at man på nogen måde giver udtryk for en uvillig behandling af det grønlandske samfund.

Jeg mener, alt taler for, at man følger det, som Grønlandsministeren har lagt frem for finansudvalget, og derfor afviser vi det, socialdemokratiet har lagt frem.

Steenholdt (Grønl.):

Som tilhænger af rigsfællesskabets beståen er jeg aldrig glad for at høre bemærkninger som dem, fru Bente Juncker fra centrumdemokraterne kom med. Det minder lidt om det, et andet parti her i salen nævnte om, hvor mange milliarder kroner der gives til Grønland. Man kunne få det indtryk, at det må da være nok. Jeg håber sandelig ikke, at regeringspartierne skal begynde at fokusere på det. Vi skal fortsætte samarbejdet, udgif-

terne skal fortsætte, det er rigsfællesskabets grundlag.

Det er ikke mit ærinde at støtte socialdemokratiets forslag om, at regeringen trækker aktstykke nr. 1 tilbage, men som repræsentant for en stor gruppe af befolkningen i Grønland, de mennesker, som knytter sig til vores parti, atassut, må jeg gøre gældende, at det grønlandske samfund skal have væsentligt mere end de 50 mill. kr., som regeringen vil overlade til Grønland. Jeg forstår meget vel, at regeringen kan have den opfattelse, at de penge, som kommer ind ved handel med aktier i Kryolitselskabet, tilhører den danske stat, og sådan er det vel også rent juridisk, men sagen bør ikke være afgjort ved rent juridiske betragtninger.

Regeringen ved meget vel, at der gennem forhandlinger i de senere år mellem danske og grønlandske repræsentanter er opnået enighed om principperne ved fordeling af det økonomiske afkast af kommende udnyttelser af Grønlands mineralske råstoffer. Det drejer sig om principper, som er blevet gennemført ved behørig hensyntagen til de følelser, som den grønlandske befolkning i de senere år har lagt megen vægt på. Den selvbestemmelsesret, som den grønlandske befolkning har opnået gennem hjemmestyrets indførelse, er baseret på følelser om en meget nær, ja, fysisk tilknytning til det store land. Vel opnåede grønlandske forhandlere ikke ejendomsretten til Grønlands undergrund, men den danske regering gjorde store og vigtige indrømmelser for at komme den grønlandske befolkning i møde. Derfor er det ikke særlig smart, at den danske regering vil spise den grønlandske befolkning af med 50 mill. kr. af en fortjeneste, som formentlig ligger på omkring 800-900 mill. kr. Det er at gøre grin med et folk, i hvis land denne formue er skabt. Det er en måde at træde på folks følelser på, og jeg tror ikke, at den danske regering bevidst har lyst til at gøre det. Jeg tror ikke, at den danske regering har sådanne hensigter, men at det blot skyldes, skal vi sige en klodset og ikke gennemtænkt beslutning, som endnu kan gøres om. Hvis disse Kryolitselskabsaktier skal sælges, må jeg derfor kræve, at et væsentlig større beløb stilles til rådighed for den grønlandske befolkning til brug for investeringer af forskellig art. Jeg vil ikke sætte tal på kravet, men jeg ville finde det rimeligt, at indtil halvdelen

[Steenholdt]

af beløbet blev stillet til rådighed for Grønlands hjemmestyre. Hvordan Grønlands andel af disse penge skulle bruges og forvaltes, er en detalje, som kan diskuteres.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne medgive den sidste ordfører, at det, jeg sagde, måske lød lidt hårdt, og jeg vil da gerne slå fast, at min bemærkning om de 2 mia kr. ikke skulle forstås på den måde, at vi i CD ærgrer os over, at vi skal betale det nu – slet ikke. Vi vil gerne medvirke til at betale boliger, hospitaler, forskning osv., men vi mener ikke, det er en statsopgave at drive virksomhed med f.eks. marcipanbrød og gå ind i det private erhvervsliv.

Preben Lange (S):

For at folketingets partier kan forstå Grønlands interesse i det foreslåede salg af statsaktierne i Kryolitselskabet, skal jeg erindre tinget om, at selskabets formue er blevet grundlagt i Grønland gennem en mere end 100-årig udnyttelse af den grønlandske undergrund. Derfor er det vel ret beset ikke så underligt, at vi er levende interesserede i, hvordan regeringen agter at disponere over de midler, som vort land har skabt grundlaget for.

I disse mange år har staten haft indtægter fra selskabet i form af aktieudbytte. Det er nok ikke for meget sagt, at disse indtægter indtil begyndelsen af 1950'erne betalte Danmarks udgifter til Grønland, og at kryolittens betydning under anden verdenskrig var en væsentligt medvirkende årsag til, at Danmark og Grønland kunne forenes igen efter krigen.

Der er med andre ord også megen grønlandsk-dansk historie knyttet til Kryolitselskabet.

Nu står vi så over for afslutningen af min-veirksomheden i Ivigtut og må konstatere, at regeringen agter at benytte lejligheden til at sælge sine aktier i selskabet. Efter vores opfattelse kan dette kun være af ideologiske årsager, og det vil vi ikke blande os i, selv om vi i dette spørgsmål er enige med socialdemokratiet.

Alle er enige i, at den danske stat, det danske samfund, i disse år har en levende og naturlig interesse i at få sin del af udbyttet

fra udnyttelsen af den danske undergrund i Nordsøen. Ikke blot skabes der større og større forsyningsikkerhed, men det hjælper også på landets økonomi og giver inspiration til at fortsætte eftersøgningen. Kan man så fortænke Grønlands hjemmestyre eller det grønlandske samfund i at have nøjagtig samme interesse, når det gælder udnyttelsen af den grønlandske undergrund? Selvfølgelig ikke, og derfor finder vi det naturligt og berettiget, at Grønland får en rimelig betaling for at have leveret en mængde malm, som skabte grundlaget for den formue, som man nu vil høste gevinsten af.

Vi finder det endnu meget mere berettiget, når man tager i betragtning, at man fra dansk side anser det for naturligt, at Danmark får mindst halvdelen af det provenu, som opstår ved udvinding af mineraler og råstoffer i Grønland. Jeg tænker her på det indtægtsfordelingsprincip, som er fastsat i den nugældende minelov for Grønland, og som betyder, at staten forlods skal have dækket samtlige sine udgifter vedrørende Grønland, før man efter nærmere aftale kan fordele et eventuelt overskydende beløb.

Dette princip skaber i øvrigt ikke det helt store incitament for Grønland til yderligere udvinding af råstoffer i Grønland med de miljømæssige og andre konsekvenser, det har for vor sårbare natur. At foreslå 50 mill. kr. til Grønland ud af en gevinst på 800-900 mill. kr. vil jeg derfor betegne som en direkte hån mod Grønland. Regeringen er ikke ukendt med, at vi i Grønland har denne holdning, og derfor må jeg egentlig betragte de 50 mill. kr. som en taktisk gestus over for det radikale venstre, som dog hidtil har vist en vis forståelse for Grønland.

Hvis der skal være rimelighed over for Grønland, må vi tale om ganske andre størrelser, eventuelt andre økonomiske modeller, som kan imødekomme Grønlands berettigede krav på sin andel af det provenu, Grønlands undergrund har skabt. Vi har ikke dermed i tankerne at lade et sådant uventet stort beløb indgå i den almindelige drift, men er indstillet på at finde en fornuftig anvendelse, som efter aftale mellem parterne vil kunne komme både Grønland og Danmark til gode.

Som det er parterne bekendt, har vi i Grønland en plan om en økonomisk og forsyningsmæssigt nødvendig energioplægning

[Preben Lange]

fra olie til vandkraft i løbet af de næste 20 år til et samlet beløb på 3 mia kr., en investering, som dog vil være rentabel.

Det må i den forbindelse ikke glemmes, at den danske stat i dag er ansvarlig for Grønlands energiforsyning, og selv om dette ansvar forventes at overgå til hjemmestyret i 1987, vil staten stadig have et medansvar, fordi Grønland alene ikke kan forventes at kunne løfte en så stor opgave, hverken finansielt eller teknisk, ligesom det heller ikke må glemmes, at de afledede økonomiske virkninger af sådanne investeringer for den overvejende del vil komme Danmark til gode i form af leverancer m.v., som et sådant kæmpeprojekt medfører.

Vi er naturligvis klar over, at den ønskede grønlandske andel af provenuet ikke kan klare det samlede investeringsbehov, men den vil dog kunne finansiere det første år af energiømlægningsprogrammet, og da det allerede ligger fast, at indtægter fra det først færdige værk skal være med til at finansiere de næste værker, vil det være en stor økonomisk lettelse, at man ikke allerede fra begyndelsen er bebyrdet med en stor renteudgift.

Under alle omstændigheder må vi forvente, at lånefinansiering vil være nødvendig, og en fornuftig aftale mellem staten og hjemmestyret om beløbets anvendelse, som jeg nævnte før, kunne man derfor forestille sig også omfattede Grønlands eventuelle lånemulighed i statskassen. Jeg er bekendt med, at landsstyret er meget åbent for denne tankegang, idet man betragter en låneadgang hos staten som mere fordelagtig for både Danmark og Grønland, end hvis Grønland skal ud på det egentlige lånemarked.

Jeg skal derfor henstille til regeringen og partierne, at der, inden der træffes en endelig beslutning om beløbets nøjagtige størrelse og dets anvendelse i Grønland, optages drøftelser mellem regeringen og landsstyret om en fremtidig fornuftig fælles investeringspolitik.

Camre (S):

Må jeg for det første takke ordførerne for SF og VS og hr. Preben Lange for deres bemærkninger vedrørende denne sag. Jeg må sige, at jeg undrer mig noget over hr. Preben Langes bemærkninger. Jeg var sådan set helt enig i hr. Preben Langes præmisser, men jeg forstår faktisk ikke, at han kunne komme til

den konklusion, som han faktisk kom til, efter den argumentation, vi i øvrigt her hørte.

Jeg undrer mig også over bemærkningerne fra ordføreren for det radikale venstre, som bl.a. sagde, at det skønnes at være en fordel for staten at sælge disse aktier. Vi har faktisk i finansudvalget prøvet at få afklaret det spørgsmål, og jeg kan sige til det radikale venstres ordfører, at vi ikke har kunnet få en sådan klar tilkendegivelse af, at salget ville være en fordel for staten. Det undrer mig derfor, hvis det radikale venstre har truffet beslutning om at støtte forslaget ud fra den synsvinkel, at det skulle være en klar fordel.

Man kan så rejse det spørgsmål, om staten bør producere damprensere, salt og småkager, og det er da bestemt vores overbevisning, at produktionen af disse udmærkede varer finder særdeles udmærket sted i privat regie, men det er sådan set ikke det, det drejer sig om.

Lad mig understrege, at dette samarbejde mellem stat og private investorer er forløbet særdeles udmærket, særdeles dygtigt, med en meget dygtig teknisk og merkantil ledelse; det har vi ikke nogen som helst grund til at kritisere, og det tror jeg heller ikke de borgerlige partier har.

Men det, det her drejer sig om, er jo, at disse aktier skal sælges til meget høje priser. Vi har set nogle forskellige bud på, hvad man kunne forvente kommer ind, og enhver kan vist sige sig selv, at de investorer, der betaler priser for aktierne af denne art, selvfølgelig skal have deres investering forrentet.

Hvordan sker det? Ja, det sker ganske enkelt ved, at man udbetaler et udbytte, og ingen kan vel forvente andet, end at investorer, der lægger, skal vi sige 800 mill. kr. ind i nogle aktier, vil have mindst 80 mill. kr. ud i udbytte; ellers skulle de jo investere deres penge i obligationer eller andet, hvor man kan få mindst 10 pct. Og så må man spørge: hvad er det, der sker i dag? Ja, der sker det, at tager vi 1984, så udbetaler man et meget beskedent udbytte. Statens udbytte har været 16 mill. kr., og det kommer man jo ikke langt med. Men hvad sker der med de penge, der rent faktisk er tjent op i virksomheden, og som ikke bliver til udbytte? Ja, der sker det, at disse penge bliver investeret, og her har vi netop det positive ved samarbejdet mellem staten og private, at staten med sin aktiemajoritet har kunnet sikre, at de penge,

[Camre]

der blev indtjent, også blev investeret netop i nye arbejdspladser.

Jeg forstod på CDs ordfører, at et af formålene med denne disposition var at nedbringe underskuddet over for udlandet. Jeg må sige, at jeg ligesom andre ordførere er meget, meget nysgerrig efter at vide, hvordan det dog skal lade sig gøre. Jeg har forstået, at aktierne ikke skal sælges ud af landet, men fortrinsvis skal sælges herhjemme. Jeg tror faktisk ikke, man i CD har forstået – eller rettere sagt: jeg er aldeles overbevist om, at man ikke i CD har forstået – hvad det er, der sker.

Når man sælger disse aktier til private investorer og til høje priser, så vil udbyttet i fremtiden stige, investeringerne vil blive mindre. Det, der derfor vil ske, er selvfølgelig, at der bliver mindre investeringer. Med mindre investeringer følger mindre produktion, og med mindre produktion følger mindre eksport. Man kan kun nedbringe underskuddet over for udlandet, underskuddet på betalingsbalancen, ved at eksportere mere, end man importerer, altså ved at øge den danske eksport, og dette initiativ har den stik modsatte effekt. Derfor er vi imod salget.

Men man kan selvfølgelig sige, at en sådan uvidenhed hos et regeringsparti forklarer for os andre, at betalingsbalanceunderskuddet i øjeblikket stiger og stiger.

Jeg vil beklage denne meget kortsigtede løsning, som der tilsyneladende er et flertal bag. Jeg vil sige til slut, at Grønlandsministeren ikke efter et salg af disse aktier skal regne med, at han kan få sine planer om anvendelsen i Grønland af pengene igennem i den form, vi har fået oplyst i finansudvalget. Det kunne jo være, at flertallet i hvert fald i den sag var et andet end flertallet for selve salget af aktierne.

(Kort bemærkning).

Inger Marie Bruun-Vierø (RV):

Hr. Camre sagde, at jeg udtrykkeligt havde sagt, at det drejede sig om et skøn over de statsfinansielle konsekvenser af et aktiesalg, for det har ikke været muligt at foretage andet end et skøn, en præcis vurdering har ikke været mulig. Jeg vil da lige citere af et af svarene på de spørgsmål, der har været stillet fra finansudvalgets side:

»Ved en samlet vurdering af de alternative betalingsstrømme og usikkerheden på skønene antages det imidlertid, at en afhændelse af aktieandelen vil være en økonomisk fordel for staten.«

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Det citat husker jeg særdeles godt, men man skal sandelig huske, hvad forudsætningerne for det er, nemlig at væsentlige størrelser overhovedet ikke er taget med i skønnet. Det er en meget simpel beregning på nogle skatteindtægter og på de umiddelbare salgsindtægter og en sammenligning med forrentningen af statsgælden i øvrigt. Men hele den fremtidige udvikling på området i henseende til arbejdsløsheden, der vil stige, når pengene bliver udbetalt i udbytte i stedet for at blive investeret, er slet ikke taget med i ministerens svar.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Fornuftigt og praktisk og rimeligt var nogle af de ord, der blev brugt fra tilhængerne af, at aktieposten bliver solgt. Arbejderstyre, statseje, ideologi, ØD og socialisme var nogle af de ord, der blev brugt af dem, der synes, at denne sag skal bruges til ideologi. Det kan man selvfølgelig gøre efter forskellig opfattelse.

Jeg skal da give hr. Albrechtsen ret i, at dette ikke fører os ud i total ulykke eller statsbankerot, og det er da glimrende, at hr. Albrechtsen ville gå så langt. Ikke desto mindre havde hr. Albrechtsen en angst for udenlandske opkøbere og navngav endda en af dem. Det skulle være Esso, der var det store dyr i åbenbaringen, og som ville ødelægge Danmark. Vi har sørgt for – det siger jeg også til hr. Søren B. Jørgensen – at der bliver en stemmeretsbegrænsning på 4 pct. ved dette salg. Så hvis man i øvrigt skulle have nogen anledning til at være nervøs for udenlandske opkøbere, så kan jeg altså berolige hr. Albrechtsen dér.

Ellers blev det i høj grad en ideologisk debat. Det har vi ikke ønsket. Naturligvis har hr. Albrechtsen ret i, at der ikke er noget ejendommeligt ved, at en ikke-socialistisk regering ikke fører socialistisk politik. Det er meget logisk.

[Ministeren for Grønland]

Hr. Søren B. Jørgensen havde dels nogle ideologiske overvejelser, dels et par spørgsmål. De ideologiske overvejelser var, hvis jeg fulgte hr. Søren B. Jørgensen rigtigt, at det at sprede ejendomsretten betød, at staten ejede produktionsmidlerne. Sådan forstod jeg det, hr. Søren B. Jørgensen sagde. Det er efter min lærebog socialisme, og det er der ikke noget ejendommeligt i at man ønsker, men det er altså ikke det, regeringen ønsker. Vi har intet imod, at ejendomsretten bliver spredt. Vi synes, at en af de gode måder at sprede ejendomsretten på er, at flere får mulighed for aktiekøb, og det er det, der sker her.

Hr. Søren B. Jørgensen kom med det spørgsmål, om de statsudpegede repræsentanter i Kryolitselskabets bestyrelse havde hindret samarbejdet. Nej, bestemt ikke. Jeg vil meget gerne benytte lejligheden til at udtale en officiel tak for det arbejde, der har været udført i bestyrelsen. Det har været et fortræffeligt arbejde, men den opgave, man skulle løse, er altså løst. Der er ikke mere kryolit, og derfor er der ikke længere behov for dette samarbejde imellem den offentlige og den private side.

Endvidere mente hr. Søren B. Jørgensen, at jeg skulle have valgt nogle andre af de modeller, der havde været fremme. Det er klart, at her kan man have forskellige synspunkter. Vi har nu drøftet denne sag op imod et par år og har fundet ud af, at denne måde at gøre det på var den bedste.

Før jeg kommer til hr. Camre, må jeg så rette et par bemærkninger til hr. Steenholdt og til hr. Preben Lange. Jeg er glad for, at både hr. Preben Lange og hr. Steenholdt har fået mulighed for at være med her i dag, selv om jeg ved, at de begge er stærkt optaget af en landstingssamling i Godthåb. Jeg er også glad for, at den lille misforståelse mellem centrum-demokraterne og hr. Steenholdt blev klaret, for naturligvis er der hos regeringen ingen, der ærgres sig over udgifterne til Grønland. Vi står klart ved vort ansvar. Vi betaler de penge, der skal betales til Grønland, uden på nogen måde at ærgre os over det. Vi er glade for at være i rigsfællesskab og for at påtage os det ansvar.

Så forstod jeg, at hr. Steenholdt tilslutter sig salget, men ønsker, at der skal flere penge til Grønland, og det forstår jeg da godt. Men hr. Steenholdt sagde samtidig, at det ikke

bare skulle være juridiske betragtninger, for juridisk var der selvfølgelig ikke nogen mulighed for, at Grønland kunne gøre krav på flere penge. Det er netop det hensyn, vi har forsøgt at vise til grønlandske følelser, til den historiske kendsgerning, at det oprindelig er kryolit fra Grønland, der har dannet basis for det beløb på de 50 mill. kr., som jo – og det er vigtigt at forstå – ikke blot kommer oven i den almindelige Grønlandsramme, men sandelig også kommer oven i, at der er kompenseret for indtægtstabet. Det har jo indtil nu været sådan, at der er blevet kompenseret for aktieudbyttet fra Kryolitselskabet i Grønlandsrammen, og det er altså ud over dette, vi finder, at der nok var brug for 50 mill. kr. til at udbedre et par områder.

Derfor er jeg forundret over, hr. Camre, hvad det egentlig var, der skulle være irriterende for socialdemokratiet i de formål, som har været nævnt. Man kan drøfte, om man skal sælge. Man kan drøfte, hvor mange penge der skal gives til Grønlandsrettede formål, men ikke selve formålene. Jeg kan garantere hr. Camre for, at hospitalsformål og boligformål er overordentlig væsentlige, og jeg tror også, at hr. Camre vil mene, at arktisk forskning i fremtiden er overordentlig væsentlig, så formålene har jeg svært ved at se at der på nogen måde kan sættes spørgsmålstejn ved.

Må jeg til hr. Preben Lange sige, at det naturligvis er rigtigt, som hr. Preben Lange siger, at Kryolitselskabet havde en overordentlig stor betydning for hele anden verdenskrigs forløb. Det er lige så indlysende, at den oprindelige formue er skabt af den grønlandske kryolit. Derfor mener hr. Preben Lange, at der også skal være en rimelig betaling for, at Grønland har leveret kryolitten, og det har da også været synspunktet altid og er synspunktet nu.

Nu er det bare gået sådan, at behovene i Grønland har gennemgået en udvikling, der har været så meget, meget større, end kryolitpengene kunne klare, og det var derfor, jeg startede med at citere daværende statsminister Hans Hedtoft, som den 4. august 1948 kl. 15.00 sagde, at nu kan vi ikke længere skabe en sammenhæng imellem indtægter og udgifter i Grønland, sådan som vi har gjort helt tilbage fra Hans Egede, nu er behovene i Grønland så store, at den danske statskasse for alvor må træde til.

[Ministeren for Grønland]

Det er derfor, hr. Preben Lange, at jeg er meget ked af det, hvis man igen argumenterer på den måde, der gjaldt før 1948, nemlig ud fra den tankegang, at indtægter og udgifter har noget med hinanden at gøre i den Grønlandsrammemæssige sammenhæng.

Men at Danmark har et ansvar, det er vi klar over, hr. Preben Lange, og det lever vi fuldt op til og vil også gøre det i fremtiden.

Må jeg så til hr. Camre sige bare to ting. Jeg har allerede nævnt, at jeg er forundret over, at de Grønlandsrelevante formål, som er nævnt i aktstykket, ikke også skulle være Grønlandsrelevante formål, der interesserede hr. Camre. Men derudover havde hr. Camre jo en lang og lettere studentikos polemik med beregninger om, hvordan centrum-demokraternes ordfører og andre skulle se på betalingsbalancen. Jeg skal lade det studentikose hvile, men både finansministeriet og Grønlandsministeriet har faktisk den 14. august 1985 sendt 5 eller 6 sider lange beregninger til finansudvalget, og vi har opstillet alle forudsætningerne for beregningerne. Vi har sagt, hvad vi mener det vil give som indtægt til den danske statskasse på de opstillede forudsætninger. Så er det, undskyld mig, en lille smule billigt at stå og polemisere om regeringspartierens viden eller ikke-viden. Det synes jeg ærlig talt er lidt for lavt.

Må jeg desuden sige, at det radikale venstre jo allerede har svaret på spørgsmålet om, hvad der er sendt frem til finansudvalget, og det var jeg taknemlig for blev taget frem her.

Så har hr. Camre en idé om, at der fremover ville blive investeret mindre. Den tankegang må jeg indrømme at jeg ikke helt forstår. Det, at vi sælger Kryolitselskabets aktier til private, tror jeg ikke på nogen måde vil bevirke, at der kommer mindre investeringer, i alt fald vil det ikke betyde mindre investeringer i selskabet; det vil fortsat være et ekspansivt selskab.

Jeg er glad for, at der er et flertal i folketinget, der bakker regeringens synspunkt om, at aktieposten skal sælges, op. Jeg håber, at man vil kunne behandle det hurtigt i udvalget. Nu har vi talt om sagen et par år, og det har jo været vendt og drejet, alle argumenter har været fremme i den offentlige debat og i finansudvalget, overalt har det været vendt og drejet. Det ville være ærgerligt, hvis vi ikke når at få klaret sagen i dette efterår.

Derfor håber jeg, at der kommer en hurtig og velvillig behandling ud af det.

Jeg beklager, at så mange har benyttet lejligheden til at føre en ideologisk debat, som i øvrigt kan være interessant, men som ikke har så meget med sagen at gøre, det skulle jo ikke ende i en ØD-debat.

(Kort bemærkning).

Preben Lange (S):

Må jeg først lige understrege, at vi i siu-mut meget kraftigt støtter det forslag, der er kommet fra socialdemokratiet.

Det, der kalder mig herop, er Grønlandsministerens bemærkning om Grønlands bestræbelser for at klare sig selv økonomisk. Hjemmestyret har intentioner om at kunne bære sig selv økonomisk i fremtiden. Derfor vil det være mere rimeligt, at vi får de penge, den danske statskasse har hentet i Grønland. Vi vil gerne være fri for bemærkninger som dem, CDs ordfører, fru Bente Juncker, kom med for lidt siden.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Når Grønlandsministeren igen fremhæver, at finansudvalget har fået et papir på 6 sider af 14. august, som detaljeret redegør for de økonomiske konsekvenser, er jeg nødsaget til at gentage, at papiret er fuldstændig uanvendeligt. Man har opstillet et regnestykke, der sammenligner aktiesalg og ikke-aktiesalg uden at tage hensyn til kommende kursgevinster på aktierne i Kryolitselskabet Øresund. Et sådant regnestykke er fuldstændig uden interesse. Jeg kender ikke nogen som helst, som ville overveje hverken aktiesalg eller aktiekøb uden at tage hensyn til den fremtidige kursudvikling.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Ministeren beklager, at debatten i høj grad er blevet ideologisk. Det skyldes det enkle forhold, at det eneste argument for regeringens optræden i denne sag, der har kunnet efterspores, er rent ideologisk.

Jeg vil godt stille ministeren et spørgsmål, for jeg synes, der kom en uklarhed ind i ministerens argumentation vedrørende pengene til Grønland. Ministeren sagde, at vi ikke

Albrechtsen]

skulle blande Grønlandsrammen ind i sagen. Sådan har jeg forstået det. Det er jeg helt enig i, men det forekommer mig, at ministeren alligevel på en eller anden bagvendt måde gør det. Jeg synes, man skulle se på det argument, hr. Preben Lange fremførte. Det taler sit tydelige sprog om, at de værdier, der er oparbejdet af det grønlandske samfund, ikke bare skal indhøstes af den danske statskasse. Det er et klart argument, og jeg håber, det gør indtryk på det radikale venstre, der bærer hele ansvaret for, at denne sag går så galt, som den gør. Jeg håber i det mindste, når det nu skal være på den måde på grund af det radikale venstre, at det argument gør indtryk på det radikale venstre, så der, når vi skal diskutere spørgsmålet om størrelsesordenen af de grønlandske penge, i nogen grad kan rådes bod på det, man har gjort ved at sikre regeringen dens flertal i denne sag.

Søren B. Jørgensen (S):

Hovedargumentet for ikke at stemme for dette forslag er, at det ikke er en statsopgave at drive disse erhvervsvirksomheder, og at staten ikke skal involvere sig i erhvervslivet. Der blev sagt, at staten selvfølgelig ikke skal lave marcipan eller, som hr. Povl Brøndsted sagde, staldrensere, som i øvrigt er nogle af verdens bedste, og at vi ikke skal bage småkager. Kjeldsens småkager er verdens bedste industrielt fremstillede småkager, lad mig sige det.

Hvorfor siger man så ikke, at staten ikke skal engagere sig i forskning og udvikling af meget avanceret medicinsk måleudstyr, for det beskæftiger den fabrik sig nemlig også med? Er det mere odiøst, end at staten, som det er tilfældet i dag, er involveret f.eks. i Padborg Godsregistrering? Lad os tage noget andet: Godthåb Fiskeindustri, Danske Biavleres Honningsalg, Byggeriets Maskinstationer, Dyrehavsbakken, hvor staten også har aktier. Det er der ikke noget odiøst i, men i at man har en udmærket drevet virksomhed.

Alle andre lande har for længst indset det fornuftige i et samarbejde mellem offentlig og privat kapital. Det har medført, at en lang række danske virksomheder er den norske stat, den svenske stat og mange andre lande medejere af, de har involveret sig deri.

Jeg har også et svar til hr. Collet, hr. Povl Brøndsted og fru Bente Juncker, der ikke

kan forstå vores modstand. Det er sporene, der skræmmer, må jeg sige det sådan? For nogle år siden havde vi en stor fabrik, der hed Zeuthen & Aagaard.

Den blev opkøbt af det engelske firma Gestetner, og hvor er den fabrik henne i dag? Lige uden for Randers havde vi en virksomhed i Ulstrup. Den hed Vølund, og den blev opkøbt af et svensk firma, og dagen efter blev den nedlagt, hvilket betød 170 arbejdsløse i denne lille by.

Jeg håber selvfølgelig ikke, at det samme sker med disse virksomheder, men muligheden er der. Hvis vi fortsætter den politik, vi hidtil har ført i dette selskab, er der 100 pct. sikkerhed for, at det ikke vil kunne ske dér.

Ministeren siger, at man har lavet en 4 pct.s stemmeretsbegrænsning. Må jeg spørge: hvor meget er den værd? Den kan jo laves om på en generalforsamling, og dertil kræves ikke, tror jeg, aktiemajoritet. Også her skræmmer sporene. Hvad skete der med Mejeriselskabet Danmark for nogle få dage siden? De knægtede samtlige mindretalsaktionærer og lavede stemmeretsbegrænsningen om. Det kan man ret hurtigt ændre, hvis man føler trang til det.

Det, vi gerne vil, er en fortsættelse af samarbejdet med den fornuftige investeringspolitik, der har været.

Collet (KF):

Jeg har altså meget vanskeligt ved at forstå socialdemokratiets argumenter. På den ene side bedyrer man, at uh, socialdemokratiet vil bestemt ikke have, at staten skal drive industri her i landet. Men på den anden side vil man ikke tage konsekvensen og tilslutte sig, at staten pænt og ordentligt sælger sin aktiemajoritet i Kryolitselskabet Øresund. De to ting hænger ikke sammen. Hvis man synes det ene, må man logisk også synes det andet. Man kan ikke synes begge dele på samme tid.

Socialdemokratiet sagde også, at det ville være betænkeligt, hvis udlandet opkøbte en del af det. Det kan man selvfølgelig have betænkelighed ved, men i et samfund som det danske, der er afhængigt af udlandet og eksport og import og den slags ting, er man nødt til at have nogenlunde frie forhold på dette område. Der er jo mange danske virksomheder, der etablerer sig i udlandet på til-

[Collet]

svarende facon, så jeg ved ikke, om vi skal være så bekymrede for det.

Til diskussionen, om det kan betale sig eller det ikke kan betale sig for det offentlige, vil jeg gerne sige, at det kan betale sig for det offentlige. Vi kan selvfølgelig gøre os alle mulige forestillinger om, hvordan kursen på aktierne udvikler sig, hvordan overskuddet udvikler sig, hvordan beskæftigelsen udvikler sig. Det kan vi alle sammen have en mening om, men vi ved ikke noget konkret; det er et skøn.

Hvad vi til gengæld ved, er, hvorledes statens indtægter udvikler sig som følge af ændringerne i aktieselskabsskatten, som følge af ændringerne i udbytteskatten, for de private aktionærer formueskatten, ikke mindst rentebesparselsen, som staten opnår ved, at den får penge i kassen ved at sælge aktierne. Hvis vi tager disse så godt som objektivt konstaterbare poster, vil man kunne se, at det betaler sig.

Den sidste bemærkning, jeg skal gøre, er, at jeg har lidt vanskeligt ved at forstå socialdemokratiets synspunkt, at når disse væmmelige private aktionærer køber aktierne i Kryolitselskabet, så går det rigtignok ud over beskæftigelsen i Kryolitselskabet. Der er ikke meget, der tyder på, at noget sådant vil ske. Det forhold, at der er kommet mere gang i det private erhvervsliv i de sidste 2-3 år, har udvidet beskæftigelsen. Jeg kan ikke forestille mig, at specielt de investorer, som køber statens aktier i Kryolitselskabet, vil betragte det som et mål at ødelægge beskæftigelsen i Kryolitselskabet. Jeg vil tro tværtimod.

Povl Brøndsted (V):

Jeg har meget svært ved at forstå hr. Søren B. Sørensens argumentation. Man skulle faktisk tro, at det eneste aktiv i dansk erhvervsliv var disse 6-7 virksomheder, som har statspenge i sig, at det er de eneste steder, der foretages erhvervsforskning på den ene eller den anden måde. Jeg tror, at hvad enten disse 6-7 virksomheder er i stats- eller i privateje, vil deres betydning være nøjagtig den samme.

Jeg synes, det er meget fornuftigt, at et selskab, der går godt, anbringer sine midler hen ad vejen. Så længe man havde den primære opgave, var det naturligt, at man sikrede sig. Det er jo rent tilfældigt. Der er ikke

nogen industripolitik i det, at man vil fastholde statens ejendomsret til disse få virksomheder. Der er overhovedet ingen plan i det. Det er en ren tilfældighed, og så vil man holde fast ved det. Hvis det var sådan, at der kom en stor plan fra socialdemokratiet om, at nu skulle vi have så og så meget statskapital i alle mulige virksomheder, så kunne man forstå det, men jeg synes, argumentationen er meget svag.

Camre (S):

Jeg kan takke ministeren for én ting, nemlig den klare erkendelse af, at det er ideologiske grunde, der ligger bag ved regeringens disposition. Ministeren udtrykte det meget, meget præcist. Han sagde: det er da klart, at en ikke-socialistisk regering ikke ønsker at føre socialistisk politik.

Jeg er naturligvis helt uenig i ministerens specielle ordbog, for det kan ikke være ministerens alvor, at det er socialistisk politik, at staten har penge stående i disse virksomheder. Så har den ene borgelige regering i Frankrig efter den anden ført socialistisk politik, så det batter, ved at have meget, meget, meget, meget større beløb bundet i franske industrivirksomheder end det, vi her er vidne til, og det tror jeg nok at de pågældende borgerlige partier i Frankrig vil have sig meget frabedt at blive beskyldt for.

Ministeren kritiserede, at jeg lavede polemik omkring virkningerne på betalingsbalancunderskuddet. Dertil vil jeg gerne sige, at det var ordføreren for ministerens eget parti, der sagde, at dette salg vil medvirke til at nedbringe underskuddet på betalingsbalancen. Det har jeg endnu ikke hørt nogen som helst fornuftig forklaring på, og jeg tror ikke, at selv ministerens bibliotek rummer bøger, der kan begrunde en sådan antagelse.

Ministeren gav også udtryk for, at han ikke kunne se, at der skulle blive mindre investeringer efter et salg. Det er helt uforståeligt, at ministeren kan sige det. Meget kan man sige om private investorer, men de er nu ikke så dumme, at de går hen og putter mange hundrede millioner kroner i disse aktier for at få dem forrentet med 16 mill. kr., som var udbyttet af statens aktier sidste år. De skal have deres investering forrentet med 10-11-12 pct. som minimum, måske snarere det dobbelte.

[Camre]

De penge, der tjenes hjem, kan bruges til to ting: de kan bruges til investeringer, eller de kan bruges til udbytte, og når en større del bliver brugt til udbytte, så er der færre penge til investering.

Det kunne selvfølgelig være, at ministeren mente, at den ledelse, der har været i virksomhederne, var ganske uduelig og ikke tjente de penge hjem, som nu private investorer kan. Hvis det er ministerens opfattelse, er der kun at sige, at så har ministeren sandelig forsømt at skifte den ledelse ud. Det tror jeg ikke at ministeren har forsømt, og jeg tror, at ledelsen er særdeles dygtig.

Derfor tror jeg ikke, at der ved dette salg bliver solgt flere småkager eller damprensere eller mere salt. Jeg tror, at virksomhedernes drift og deres overskud stort set vil være det samme, alt efter hvordan konjunkturerne nu udvikler sig. Derfor må jeg konkludere, at der bliver færre penge tilbage i virksomhederne til brug for investeringer, og det beklager socialdemokratiet dybt.

Endelig om formålene i Grønland, der skulle tilgodeses. Ja, jeg har i hvert fald meget tydeligt hørt, at hr. Preben Lange har anfægtet den formålsfordeling, ministeren har lagt frem, og jeg må sige, at jeg synes nu, at det er et spørgsmål, hvor vi skal lade Grønlands styre være bestemmende. Jeg synes bestemt, det er udmærket at bruge penge på hospitaler og på boligformål, men energiplanen er i hvert fald en vigtig ting.

Det polarinstitut, ministeren taler så smukt om, er vist ikke rigtig på den grønlandske ønskeseddel. Jeg tror mere, at det er på ministerens. Det skal være et monument over ministerens glørværdige indsats i Grønland, men dér skal ministeren ikke regne med vore stemmer.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Ja, hr. Søren B. Jørgensen, det er udmærkede produkter alle sammen. Jeg spiser også Kjeldsens småkager. De er glimrende. Jeg synes, det er overordentlig glimrende, at vi har medicinindustriell forskning. Jeg synes, det er virkelig gode produkter. Så langt er vi enige.

Derimod er vi ikke enige om, at en 4 pct.s stemmeretsbegrænsning ikke er effektiv. Det er den faktisk. Vi gennemfører altså nu ved salget en 4 pct.s stemmeretsbegrænsning,

bl.a. under hensyntagen til de forhandlinger, vi har haft med socialdemokratiet, som ikke endte med, at vi blev enige, men hvor vi altså af hensyn til bl.a. socialdemokratiet gik ind for en 4 pct.s stemmeretsbegrænsning.

Jeg glemte før at sige hr. Jes Lunde tak for en kompliment, han kom med i første omgang. Hr. Jes Lunde sagde, at der ikke er noget ejendommeligt i, at vi mener, at fremtiden vil give en god kursudvikling, for det får alle virksomheder i denne tid. Jeg siger tak for den kompliment til regeringens erhvervs-politik.

Hr. Albrechtsen sagde, at vi ikke skulle blande Grønlandsrammen ind i dette, men at det gør Grønlandsministeren alligevel lidt bagvendt ved at sætte 50 mill. kr. af til det. Jeg vil bare sige, at det har hr. Albrechtsen fuldstændig ret i.

Må jeg til hr. Camre sige, at en socialdemokrat skal have meget mod og frimodighed til at stå her på talerstolen og tale om, hvordan statsbudgetunderskuddet skal forbedres. Der skal faktisk et ualmindelig stort mod til. I en anden sammenhæng sagde hr. Søren B. Jørgensen, at sporene skræmmer. Det synes jeg nok at man også kan sige her. Hvis det drejer sig om en formindskelse af statsunderskuddet, så tror jeg, at der er god grund til at se på realiteterne, som de er nu. Nu ved jeg godt, at hr. Camre også talte om betalingsbalance.

Hr. Camre sagde, at jeg havde sagt, at det var socialistisk at være med her. Det sagde jeg ikke. Jeg sagde, at hr. Søren B. Jørgensen havde gjort opmærksom på, at det var godt med et så bredt ejerskab som muligt, og at dette brede ejerskab skulle ende med, at det var Danmark, der ejede det hele. Dertil tillader jeg mig at sige, at efter alle ordbøger er det socialisme.

Man har naturligvis ret i, at et skøn over fremtiden er meget vigtigt for, hvor god en forretning det er for staten Danmark at sælge disse aktier. Hr. Collet sagde, at vi skal indregne aktieselskabsbeskatningen i det. Vi skal regne med den rentebesparelse, der kommer. Vi har, uanset at hr. Camre synes, at jeg eller mine embedsmænd og finansministeren og hans embedsmænd ikke har forstået noget af det hele, forsøgt i mange, brede, fyldige, grundige svar at oplyse hr. Camre om det. Det ser ud til, at arbejdet har været forgæves, men det må vi jo så bare tage til efterretning.

[Ministeren for Grønland]

Må jeg sige til hr. Camre, at jeg bestemt ikke synes, at den bestyrelse, der har været til nu, er uduelig – tværtimod. Jeg synes, det er en fortræffelig og en glimrende bestyrelse, der har løst den opgave, som nu altså er løst, nemlig den, der havde med kryolitten at gøre.

De 50 mill. kr. til Grønlandsformålene, vi taler om, vil vi naturligvis forhandle med Grønlands landsstyre om hvordan man ønsker anvendt. Nu skal vi lige have solgt aktierne først. Det undrer mig meget, hvis hospitaler og boliger ikke som normalt står øverst på Grønlands ønskeliste. Det har man i alt fald sagt i alle de forhandlinger, jeg har haft indtil nu.

Må jeg endelig med hensyn til et polarinstitut sige, at det er en detalje, men så vidt jeg har forstået, mener også socialdemokratiet, at Danmark ikke gør nok ved sin forskning. Vi er her i en situation, hvor et lille land har en meget, meget, meget lang erfaring og en mulighed for at finde en forskningsniche, som vi kan opprioritere. Det håber jeg at socialdemokratiet vil være behjælpelig med.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg skal blot konstatere, at vi under hele debatten har afventet med stor og stigende spænding, at ministeren ville begrunde det mærkelige synspunkt, vi i dag hørte fremlagt, at dette salg skulle kunne gavne betalingsbalancen.

Efter at vi stillede det spørgsmål – vi har stillet det flere gange – er der på det punkt blevet en bemærkelsesværdig tavshed, og jeg tillader mig som konklusion på debatten i hvert fald på det punkt at konstatere, at regeringen nok stiltiende har forladt den position.

(Kort bemærkning)

Collet (KF):

Til hr. Albrechtsen kan jeg sige, at en borger kan stå i den situation, at enten køber han en aktie i Kryolitselskabet eller måske nogle flere, eller også køber han en bil. Hvis han køber en aktie i Kryolitselskabet, så køber han ingen bil, og dermed opstår der en besparelse på betalingsbalancen.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg synes, det er et virkelig værdifuldt fo-redrag om nationaløkonomi, vi her får. Her har vi så forklaringen på, hvorfor det går så dårligt med betalingsbalancen; det er, fordi folk køber biler i stedet for at købe aktier!

Nej, jeg kan godt forstå, at hr. Collet gerne vil redde Grønlandsministeren. Det, der er tale om, er, at et salg vil give nogle penge i statskassen, og det vil naturligvis, alt andet lige, i hvert fald på kort sigt give et mindre underskud på statsbudgettet, og det er altså det, ministeren mener. Men både ministeren og hans partis ordfører sagde på »betalingsbalancen«, og jeg vil bare i al stilfærdighed sige: det er altså to forskellige ting.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Nu synes jeg, hr. Camres docerende tone går for vidt. Hvis der er nogen, der igennem mange, mange år har stået her, før vi kom i regering, og efter at vi kom i regering, og skelnet mellem statsbudgettet og betalingsbalancen, så er det faktisk det parti, jeg tilhører.

Det, jeg har understreget, det, der er understreget i de svar, hr. Camre siger han har læst, er forbedringen på statsbudgettet. Nu er jeg ikke sikker på, at det parti, jeg tilhører, ville synes, at bileksemplet er verdens bedste, men bortset fra det er det klart, at når vi op-suger noget kapital, så vil det naturligvis hjælpe, beskedent ja, men alle små bidrag modtages med tak. Det vil naturligvis hjælpe på betalingsbalancen, at man ikke køber forbrugsvare, men i stedet aktier. Det er vist uden for al tvivl.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Den skal blive meget kort. Folketingets taletid gør det ikke muligt for mig at give Grønlandsministeren en så grundig indføring i nationaløkonomi, at vi bliver enige om denne sag. Jeg vil bare sige i al stilfærdighed: hvis der er for lille opsparing i Danmark, så skyldes det ikke, at der mangler gode sager at spare op i, heller ikke industrien, heller ikke aktier i almindelighed. Der bliver ikke foretaget en krone mere i opsparing i Danmark, fordi man laver denne disposition.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, be-
tragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændring i følgende udvalg:

Finansudvalget (10/10 85):

Udtræder: Fogh Rasmussen (V)

Nyt medl.: Povl Brøndsted (V)

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 15. oktober 1985 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslæede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 17.06
